

NACKA TINGSRÄTT
Enhet 3
Miljödomstolen

DOM
2010-09-08
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 1080-09

KLAGANDE

Lesley Cosmetics Aktiebolag, 556437-2190
Alfagatan 1
431 49 Mölndal

Ombud:
advokaterna Per Settergren och Yohanna Nyberg
Box 11025
404 21 Göteborg

advokaten Martin Johansson
Rue du Luxembourg 3
BE-1000 Brussels
Belgien

MOTPART

Läkemedelsverket
Box 26
751 03 Uppsala

ÖVERKLAGAT BESLUT

Läkemedelsverkets beslut den 10 februari 2009, dnr 332:2008/49816 , se
[domsbilaga 1](#)

SAKEN

Förbud vid vite att saluföra kosmetika och hygienprodukter

DOMSLUT

1. Miljödomstolen avslår yrkandet om muntlig förhandling.
 2. Med upphävande av miljödomstolens inhibitionsbeslut den 9 mars 2009 avslår miljödomstolen överklagandet.
-

Dok.Id 198813

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: nacka.tingsratt@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

YRKANDEN M.M.

Lesley Cosmetics Aktiebolag (bolaget) har i första hand yrkat att miljödomstolen upphäver Läkemedelsverkets beslut. I andra hand har bolaget yrkat att miljödomstolen återförvisar frågan till Läkemedelsverket för omprövning. Vidare har bolaget yrkat att muntlig förhandling ska hållas i målet.

Läkemedelsverket har bestritt bifall till överklagandet.

UTVECKLING AV TALAN

Bolaget har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Det är tillåtet att använda zinkoxid i hudvårdsprodukter och kosmetiska produkter så länge zinkoxiden inte är speciellt avsedd som UV-filter. Zinkoxid i de aktuella produkterna används inte som UV-filter utan används bl.a. som färgämne. Zinkoxid i den storlek som ingår i bolagets produkter ger produkten en ökad opacitet, som medför att produkten ger en utslätande effekt, eftersom den fyller ut linjer och veck i ansiktet. Exakt samma koncentration av zinkoxid används i flera av bolagets andra produkter, vilka inte innehåller solskydd. Produkterna innehåller en alltför låg koncentration zinkoxid för att bidra till produkternas SPF-värde. Den primära funktionen hos de aktuella produkterna är alltså att ge en hudvårdande och exklusiv kosmetisk effekt. Den sekundära funktionen är att ge ett visst skydd mot UV-strålning. UV-skyddet i de aktuella produkterna utgörs av octinoxate, octisalate och oxybenzone. Den typ av zinkoxid som används i produkterna ger ett visst skydd mot långa UVA-strålar (340 – 400 nm) vid koncentrationer över tio procent. För ett högt skydd mot långa UVA-strålar krävs en koncentration om upp emot 25 procent. De aktuella produkterna från bolaget har en koncentration av zinkoxid som uppgår till mellan 2,4 och 4 procent. Vid så låga koncentrationer uppnås i princip inget skydd alls mot UVA-strålar. Vidare marknadsförs produkterna primärt som hudvårds- och makeuppprodukter med solskydd som sekundär egenskap. På bolagets hemsida presenteras produkterna under rubrikerna ”Hudvård”, ”Foundation” respektive ”Åldersförebyggande” samt ”Spa och kroppsvård”.

EU:s Scientific Committee on Consumer Products (SCCP) har knappt tre veckor före Läkemedelsverkets beslut klargjort att zinkoxid är ofarligt som UV-filter, såvitt gäller en partikelstorlek över 100 nm, och således borde tillåtas. SCCP:s uttalanden och klargörande följs regelmässigt av Europeiska kommissionen som gör de ändringar i bl.a. Kosmetikadirektivet som SCCP:s uttalanden och klargöranden föranleder. Zinkoxid kommer därför att föras upp på listan över tillåtna UV-filter.

Den zinkoxid som finns i bolagets produkter har en partikelstorlek om 130 – 200 nm, och är således ofarlig även om den skulle användas som UV-filter. Mot denna bakgrund får ett saluförbud anses vara en mer ingripande åtgärd än vad som behövs och beslutet strider därför mot proportionalitetsprincipen. Det finns möjligheter till andra, mindre ingripande skyddsåtgärder, vilka är helt förenliga med EG-rätten. En sådan åtgärd skulle t.ex. kunna vara att förelägga bolaget att märka upp produkternas förpackning med texten ”zinkoxid”. Bolaget skulle inte ha något att erinra mot ett sådant föreläggande. Vidare finns en möjlighet enligt artikel 8a i rådets direktiv 76/768/EEG av den 27 juli 1976 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosmetiska produkter för en medlemsstat att tillåta användning av andra ämnen än de som ingår i förteckningen över tillåtna ämnen. Denna möjlighet har utnyttjats av t.ex. Tyskland.

Läkemedelsverkets påstående att bolagets leverantörer av zinkoxid marknadsför det som ett UV-filter är felaktigt. För att kunna möta marknadens efterfrågan på bolagets produkter omger sig bolaget med råvaruleverantörer som kan leverera tillräckliga volymer råvara av tillräckligt hög kvalitet tillräckligt snabbt. Att dessa råvaruleverantörer saluför sin zinkoxid som UV-filter beror sannolikt på att zinkoxid i tillräckligt hög koncentration ger ett bra skydd mot UV-strålar men säger inget om varför zinkoxid används i bolagets produkter.

Läkemedelsverket har motiverat sitt beslut med att om endast octinoxate, octisalate och oxybenzone skulle ingå som UV-skydd i de aktuella produkterna, har inte produkterna fullgott skydd mot UVA-strålning, då ovan nämnda UV-filter till största del skyddar mot UVB- samt korta UVA-strålar. Enligt Läkemedelsverket

innebär det att de aktuella produkterna i så fall inte uppfyller gällande rekommendationer som Europeiska kommissionen utfärdade den 22 september 2006 om solskyddsmedels effektivitet och påståenden om detta. Bolaget fick aldrig möjlighet att yttra sig över dessa omständigheter innan Läkemedelsverket fattade sitt beslut. Rekommendationerna är inte bindande för medlemsstaterna och har inte lett till någon lagstiftning i Sverige. Bolaget vidgår att de aktuella produkterna inte uppfyller det rekommenderade skyddet. Det kan möjligtvis kritiseras men det är inget olagligt och under inga omständigheter en laglig grund för ett förbud. Läkemedelsverkets grund för förbud är att zinkoxiden i bolagets produkter skulle vara speciellt avsedd som UV-filter. Det grundar sig inte på att produkterna skulle sakna det lägsta rekommenderade skyddet mot UVA-strålning. Om Läkemedelsverkets förbud grundar sig på det senare är detta en ny grund som utgör en otillåten ändring av talan.

Läkemedelsverket har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Zinkoxid står inte med på listan för tillåtna UV-filter och får därför inte ingå som UV-filter i kosmetiska och hygieniska produkter. Verket bedömer att zinkoxidens funktion i de aktuella produkterna är som UV-filter. Produkterna marknadsförs som solskydd. I informationen kring de aktuella produkterna på företagets hemsida står det att respektive produkt är en "sunscreen" och man hänvisar till vilken solskyddsfaktor (SPF) produkten har. Detta har självfallet betydelse för hur konsumenten uppfattar produkten, oavsett om produkten på hemsidan hänförs till "foundation" eller "SPA".

Det saknar vidare betydelse om solskyddet i de aktuella produkterna är en primär eller sekundär funktion. Zinkoxiden har förvisso en kosmetisk effekt men har också en bra solskyddande effekt och skyddar mot både UVB- och UVA-strålar. Trots en låg koncentration av zinkoxid kan den tillsammans med andra ämnen som produkterna innehåller tillsammans ge en hög solskyddsfaktor. Enligt vetenskaplig litteratur kan en hög solskyddsfaktor uppnås vid koncentrationer runt fem procent. Octinoxate, octisalate och oxybenzone ger inte ett tillräckligt skydd mot UVA-strålar och det är därför troligt att zinkoxiden som finns i produkterna används som

ett UV-filter. Bolaget har anfört att koncentrationen av zinkoxid i produkterna är för låg för att bidra till produkternas SPF-värde. SPF-värdet är, enligt verket, inte relevant i sammanhanget eftersom SPF-värdet främst mäter produktens skydd mot UVB-strålar och att zinkoxidens funktion är att skydda mot UVA-strålar. Att produkterna saknar skydd mot UVA-strålning behöver nödvändigtvis inte användas som ett argument för att meddela saluförbud utan främst som ett stöd för verkets uppfattning att zinkoxid används som UV-filter i de aktuella produkterna.

Läkemedelsverket anser inte att det stämmer att zinkoxid i angiven storlek om 130 – 200 nm är bevisat ofarligt. Om zinkoxid någon gång kommer att föras upp på listan över godkända UV-filter är det sannolikt att det blir förenat med restriktioner av något slag, t.ex. avseende partikelstorlek. Idag är det inte tillåtet i någon partikelstorlek. Det är fel att säga att det rådde konsensus vid SCCP att zinkoxid med en partikelstorlek över 100 nm skulle tillåtas eftersom flera medlemsstater ansåg att det behövdes närmare specifikationer. Anledningen till att zinkoxid ännu inte förts upp på listan över tillåtna UV-filter är att tillräckliga undersökningar som visar att det inte är skadligt ännu inte redovisats och granskats av den ansvariga vetenskapliga kommittén. Produkter innehållande zinkoxid som UV-filter och med en partikelstorlek mindre än 100 nm måste därför misstänkas vara hälsofarliga, då deras oskadlighet inte bevisats. Sverige har ingen skyldighet att föra upp ytterligare ämnen på listan för tillåtna UV-filter och det finns för närvarande inte någon anledning att tillåta zinkoxid. Att i stället för ett förbud märka produkterna med ”zinkoxid” har aldrig varit ett alternativ och saknar stöd i gällande rätt.

Bolaget har fått gott om tillfällen att yttra sig över verkets uppfattning att zinkoxid användes som UV-filter och inte endast som kosmetiskt ämne.

Bolaget har genmält i huvudsak följande. Att produkternas solskyddande effekt är sekundär har avgörande betydelse för förståelsen av skälen bakom användningen av zinkoxid i bolagets produkter. Zinkoxid finns i produkterna enkom för att befrämja produkternas primära funktion, att ge en hudvårdande och exklusiv kosmetisk effekt. Bolagets enda produkt som kan sägas ha solskydd som primär funktion

innehåller ingen zinkoxid alls. UV-skyddet i de aktuella produkterna utgörs som nämnts ovan av octinoxate, octisalate och oxybenzone, vilka samtliga ger skydd mot UVB-strålar. Oxybenzone är dessutom ett välkänt UVA-filter. Produkterna marknadsförs inte som solskyddsprodukter utan marknadsförs i enlighet med produkternas primära funktion. Att bolaget i sin marknadsföring av produkterna framhåller att produkterna ger skydd mot UVA- och UVB-strålar säger således inget om skälen bakom användningen av zinkoxid i produkterna.

Läkemedelsverket har en skyldighet att iakta proportionalitetsprincipen. Den enda anledning till att zinkoxid ännu inte finns uppförd på listan över tillåtna UV-filter är att Europeiska kommissionen ännu inte hunnit ändra bilagan. Zinkoxid med en partikelstorlek över 100 nm är ofarlig, även om den används som UV-filter. Grunderna för förbudet existerar således inte längre.

Miljödomstolen har i beslut den 9 mars 2009 förordnat att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla. Miljööverdomstolen beslutade den 13 maj 2009 att inte meddela prövningstillstånd.

DOMSKÄL

Fråga om muntlig förhandling

Bolaget har av miljödomstolen förelagts att särskilt ange vad en muntlig förhandling skulle tillföra målet utöver vad som framgår av det skriftliga materialet. Bolaget har inte angett något sådant skäl.

Enligt 20 kap. 3 § andra stycket miljöbalken ska förvaltningsprocesslagen (1971:291) (FPL) tillämpas i mål som överklagas till miljödomstolen. Av 9 § FPL följer att förfarandet är skriftligt. Av andra stycket framgår att i handläggningen får ingå muntlig förhandling beträffande viss fråga, när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet. Mot bakgrund av den skriftväxling förevarit i målet anser miljödomstolen att det saknas skäl att hålla muntlig förhandling.

Målet i sak

Av 6 § Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2007:4) om förbud och begränsningar för vissa ämnen att ingå i kosmetiska och hygieniska produkter följer att kosmetiska och hygieniska produkter inte får innehålla andra UV-filter än de som anges i bilaga 5 till dessa föreskrifter. Enligt bilaga 5 avses med UV-filter ämnen som när de ingår i kosmetiska och hygieniska solskyddsprodukter är speciellt avsedda att filtrera vissa UV-strålar för att skydda huden från vissa skadliga effekter av dessa strålar. Bilaga 3 till samma föreskrifter listar alla färgämnen som är tillåtna i kosmetiska och hygieniska produkter. Zinkoxid finns inte med på listan över tillåtna UV-filter i bilaga 5 men finns däremot med i bilaga 3 såsom tillåtet färgämne.

Grunden för saluförbud i det överklagade beslutet är att zinkoxid såsom ämne i de aktuella produkterna är speciellt avsett att filtrera vissa UV-strålar. Då zinkoxid inte finns med på listan över tillåtna UV-filter har Läkemedelsverket förbjudit bolaget att sälja produkterna så länge de innehåller zinkoxid. Ramen för miljödomstolens prövning är således om grund finns för saluförbud med stöd av bestämmelserna i 6 § och bilaga 5 i ovanstående föreskrifter. Miljödomstolen kan således inte pröva om det finns stöd att meddela saluförbud med stöd av andra föreskrifter såsom att produkterna inte skulle uppfylla lägsta rekommenderade UV-skydd.

Miljödomstolen har emellertid inte förstått Läkemedelsverkets talan på så sätt att verket åberopat en ny grund men har ändå funnit skäl att klargöra detta.

Miljödomstolens bedömning

Bolaget har invänt att zinkoxiden i den låga procenthalt som produkterna innehåller i princip inte bidrar till skydd mot UVA-strålar. UV-skyddet i aktuella produkter utgörs enligt bolaget av octinoxate, octisalate och oxybenzone som samtliga ger skydd mot UVB-strålar. Vidare har bolaget angett att produkterna inte uppfyller lägsta rekommenderade skydd mot UVA-strålar.

Läkemedelsverket har invänt att zinkoxid har en bra solskyddande effekt och skyddar mot både UVA- och UVB-strålar. Trots en låg koncentration av zinkoxid

kan den tillsammans med andra ämnen som produkterna innehåller ge en hög solskyddsfaktor. Octinoxate, octisalate och oxybenzone ger inte ett tillräckligt skydd mot UVA-strålar och det är därför troligt att zinkoxiden som finns i produkterna används som UV-filter.

Miljödomstolen konstaterar att samtliga produkter har ordet "sunscren" i sina produktnamn och ger enligt bolaget ett visst skydd mot UV-strålning, om än detta är en sekundär funktion hos produkterna. Enligt miljödomstolen får det därför anses utrett att syftet med produkterna i vart fall till viss del är att ge skydd mot skadliga effekter från UV-strålar. Det är därför fråga om solskyddsprodukter oavsett om de är registrerade som solskyddsprodukter eller inte.

Även om produkternas brist på skydd mot UVA-strålar inte i sig är föremål för prövning såsom grund för saluförbud anser miljödomstolen att det talar starkt för att zinkoxid faktiskt har en funktion såsom UV-filter i de aktuella produkterna. Miljödomstolen anser det även utrett att de små mängder zinkoxid som produkterna innehåller tillsammans med de andra UV-skyddande ämnena bidrar till produkternas samlade UV-skydd. Liksom Läkemedelsverket bedömer därför miljödomstolen att den zinkoxid som finns i produkterna är speciellt avsedd att filtrera UV-strålar även om ämnet också har kosmetisk funktion.

Oavsett vad SCCP uttalat är zinkoxid vid dags dato inte uppförd på listan över tillåtna ämnen i bilaga 5 och är därmed inte ett tillåtet UV-filter oavsett partikelstorlek. Det finns enligt miljödomstolen därmed inte utrymme för ett mindre ingripande föreläggande.

På grund av det anförda har Läkemedelsverket haft fog för sitt beslut. Vad bolaget anfört om att det inte fått yttra sig innan Läkemedelsverkets beslut och även i övrigt föranleder ingen annan bedömning. Bolagets överklagande ska därför avslås. Vid denna utgång ska även miljödomstolens beslut om inhibition upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 29 september 2010. Prövningstillstånd krävs.

Lars Kock Jalvemyr

Jan-Olof Arvidsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars Kock Jalvemyr, ordförande, och miljörådet Jan-Olof Arvidsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Kristina Dreijer.

Exp. 2009-02-10

Aur R

Beslut: förbud - vite
 Enheten för kosmetika och hygienprodukter
Lena Nohrstedt

Datum: 2009-02-10

Dnr: 332:2008/49816

 NACKA TINGSRÄTT
Enhet 3

 INKOM: 2009-03-05
MÅLNR: M 1080-09
AKTBIL: 4

 Lesley Cosmetics AB
Alfagatan 1
431 49 Mölndal

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2009-03-06

Akt. 3 M 1080-09

Aktbil. 4

Förbud vid vite att saluföra kosmetika och hygienprodukter**Beslut**

Läkemedelsverket förbjuder Lesley Cosmetics AB (org.nr 556437-2190) vid vite om 750 000 kr att saluföra någon av de nedan uppräknade produkterna så länge produkterna innehåller zinkoxid:

1. Mary Kay Tinted Moisturizer With Sunscreen SPF 20
2. Mary Kay Lip Protector Sunscreen SPF 15
3. Time Wise Day Solution Sunscreen SPF 25
4. Time Wise Age-Fighting Moisturizer Sunscreen SPF 15

Förbudet börjar gälla två veckor efter det att Lesley Cosmetics AB tagit emot detta beslut.

Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas.

Författningsrum

26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken, D3 i bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, 6 § Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2007:4) om förbud och begränsningar för vissa ämnen att ingå i kosmetiska och hygieniska produkter samt bilaga 5 till dessa föreskrifter

Redogörelse för ärendet

Läkemedelsverket uppmärksammade under våren 2008 att zinkoxid ibland används som UV-filter i solskyddsprodukter, vilket inte är tillåtet i Sverige. Med anledning av detta kontaktade Läkemedelsverket, 2008-05-23, de tillverkare och de importörer som anmält solskyddsprodukter till Läkemedelsverkets register över kosmetika och hygienprodukter, för att bland annat få in uppgifter om zinkoxid användes som UV-filter.

Läkemedelsverket mottog 2008-06-13 ett yttrande ifrån Er, i vilken Ni meddelar att zinkoxid ingår som färgämne i Era produkter Mary Kay Tinted Moisturizer With Sunscreen SPF 20, Mary Kay Lip Protector Sunscreen SPF 15, Time Wise Day Solution Sunscreen SPF 25 och Time Wise Age-Fighting Moisturizer Sunscreen SPF 15. För att vidare klargöra zinkoxidens primära användning i de aktuella produkterna, efterfrågade Läkemedelsverket 2008-06-19 ytterligare information. Läkemedelsverket mottog 2008-07-02 information från Er där Ni bland annat meddelar att den zinkoxid som ingår i Era produkter är mikroniserad i sin storlek samt betecknas Z-Cote från leverantören BASF samt TNP50ZSI från leverantören KOBO.

Läkemedelsverket ansåg att den avsedda funktionen av zinkoxid i de aktuella produkterna var som UV-filter.

Läkemedelsverket skickade 2008-08-28 en möjlighet till yttrande om saluförbud av de aktuella produkterna till er. Ni inkom 2008-10-01 med ett yttrande där Er amerikanska leverantör (Mary Kay) meddelar att funktionen av zinkoxid i de aktuella produkterna är som färgämne och för att fylla ut linjerna i ansiktet.

Motivering

Enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken får Läkemedelsverket lägga saluförbud förenat med vite på produkter som inte uppfyller kraven enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken.

I 5 § Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2007:4) om förbud och begränsningar för vissa ämnen att ingå i kosmetiska och hygieniska produkter anges att kosmetiska och hygieniska produkter inte får innehålla andra UV-filer än de som anges i bilaga 5 till föreskrifterna. Zinkoxid står inte med i bilaga 5. Zinkoxid får därför inte ingå som UV-filer i kosmetika och hygienprodukter på den svenska marknaden.

Läkemedelsverket anser att den avsedda funktionen av zinkoxid i Era produkter, Mary Kay Tinted Moisturizer With Sunscreen SPF 20, Mary Kay Lip Protector Sunscreen SPF 15, Time Wise Day Solution Sunscreen SPF 25 och Time Wise Age-Fighting Moisturizer Sunscreen SPF 15, är att filtrera UV-strålar för att skydda huden från vissa skadliga effekter av dessa strålar. Om endast Octinoxate, Octisalate och benzophenone-3 skulle ingå som UV-filer i de aktuella produkterna (vilket Er leverantör uppger), har inte produkterna ett fullgott skydd mot UVA-strålning (320-400 nm), då ovan nämnda UV-filer till största del skyddar mot UVB-strålar (280-320 nm) samt korta UVA-strålar (320-340 nm). Detta innebär att de aktuella produkterna i så fall inte uppfyller gällande rekommendation som EU-kommissionen utfärdade den 22 september 2008 om solskyddsmedels effektivitet och påståenden om detta.

Den zinkoxid som enligt Er ingår i produkterna är mellan 130 nm – 200 nm stor. Zinkoxid i den storleken är i det närmaste transparent varför det är orimligt att ämnet skulle användas som färgämne. Läkemedelsverket har också funnit material från era leverantörer som styrker att den aktuella formen av zinkoxid (Z-Cote och TNP50ZSI) som används i Era produkter är tänkt att användas som UV-filer. I information på BASFs webbsida, www.basf.com står t.ex. "BASF's Z-COTE line of innovative forms of microfine zinc oxide offers some of the best ways to formulate products to protect skin from the sun's UVA and UVB rays."

Läkemedelsverket anser att zinkoxid primärt används som UV-filer i Era produkter för att de ska få ett fullgott skydd mot UVA-strålar.

Mot bakgrund av ovanstående beslutar Läkemedelsverket om saluförbud för Era produkter, Mary Kay Tinted Moisturizer With Sunscreen SPF 20, Mary Kay Lip Protector Sunscreen SPF 15, Time Wise Day Solution Sunscreen SPF 25 och Time Wise Age-Fighting Moisturizer Sunscreen SPF 15, innehållande zinkoxid och förenar förbudet med vite.

Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas till miljödomstolen, Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till miljödomstolen ska skickas till Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala, och ha inkommit till Läkemedelsverket inom tre veckor från den dag då klagande fick del av beslutet.

Läkemedelsverket

Christina Åkerman

Rek+mb

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I MILJÖMÅL

Den som vill överklaga miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Svea Hovrätt, Miljööverdomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till miljödomstolen och måste ha kommit in till miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Miljööverdomstolen meddelar **prövningstillstånd**. Miljööverdomstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas,
2. anledning förekommer till ändring i det slut som miljödomstolen har kommit till, eller
3. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står miljödomstolens avgörande fast. Det är därför

viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av miljödomstolens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende miljödomstolens dom enligt klagandens mening är oriktig,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Om klaganden anlitar ombud ska ombudet sända in fullmakt i original samt uppge namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar lämnas av miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.